

cijskimi boleznimi, potem pa tudi pri nas, kadar smo zelo utrújeni in razmučeni. Časih se namreč dogodi, da nam kar naenkrat pride misel, to in to smo že nekoč videli in doživeli, in da sedaj vse doživljamo v drugič, da, celo vemo, kaj se še zgodi. To čudno, navadno mučno stanje izgine navadno tudi tako, kakor je prišlo, in ne pusti nobene sledi za seboj. A nekateri ljudje sanjarijo v tem zmislu dalje, in vpletajo te čudne slutnje prečesto s slabimi korekturami v svoj spomin, tako da končno sami ne vedo, pri čem da so.

Ker je slednjič mnogo ljudij sugestiji več ali manj pristopnih, na katere upliva nezavedno tuje in celo lastno pripovedovanje, iskati bo tudi tukaj izvira skaljenemu spominu. Tako se zgodi, da prvotno kaka prav zapomnjena stvar, mnogokrat odičeno pripovedovana (bodi si od sebe ali od drugih), dobi tekom nekaj dni vse drugo lice, in da pripovedovalec niti ne ve več, da se moti, ker so pripovedni spomini prepluli spomin na prvotna zaznatja iz objektivnosti.

Toliko se mi je zdelo treba splošnega spregovoriti o zavesti normalnega človeka, oziroma o glavnem momentu, iz katerega jo izvajamo: o spominu, da se pozneje lažje razumemo, ko spregovorimo o temelju vsakega sodnega razpravljanja: o presodnosti prič z ozirom na njih izpovedbe, če se ne oziramo tudi na izjave toženca, kateremu pa zakon, kakor znano, tudi vedoma govorjene neresnice ne jemlje v posebno zlo.

20 novih deželnosodnih svétnikov.

(Dopis).

Večletne tožbe in prošnje nižjih sodnih uradnikov, posebno sodnih tajnikov, o nepovoljnem napredovanju v višje čine in plače, deputacija istih iz Češke, intervencija njih državnih poslancev pri raznih ministrih, resolucije v proračunskem odseku državnega zbora, vsi ti in drugi naporí doslej niso imeli družega vspeha, kakor, da se je v št. 77 let. »Wiener-Zeitung« na tihem razpisalo 20 novih svetniških mest za razna zborna sodišča — samo v okolišu praškega nadsodišča.

Ni dvoma, da je ta razpis le nedostaten poskus k potrebni preureditvi tajniških in svetniških mest v enem okolišu, a gotovo je, da se popolna reorganizacija — nikakor ne izvrši, če bi stala tudi samo par sto kron, dokler se preostanki državne blagajne (l. 1900. popolnih 55·5 milijonov kron) ter dohodki zagotovljenih novih davkov na vozne listke in druge naklade ne morejo porabiti v resnične potrebe, temuč v pomirjenje raznih obstrukcijskih strank v državnem zboru.

Načelno torej ostanimo pri preustrojnih predlogih, kakršne so razni opisavali v »Slovenskem Pravniku« in drugodi, dejanski pa glejmo, da se brez odloga v graškem nadsodišču stori vsaj toliko, kakor se je v praškem!

Kakor je razvideti iz omenjenega razpisa, se je finančni pogoji za 20 novih svetniških mest dobil s tem, da se je opustilo ravnotoliko tajniških mest, razun tega pa najbrže še par mest višjih deželnih svetnikov v Pragi, ki so bila izpraznjena, a se niso zopet razpisala. Jednako se je koncem pret. l. ustanovilo pri raznih zbornih sodiščih več mest VI. uradnega čina. Pri plačah VII. reda je taka transakcija še lažja in odpad jednega samega svetnika višjega deželnega sodišča zadostuje, da bi sedaj 10 sodnih tajnikov avancovalo za deželnosodne svetnike.

Višji deželnosodni svetnik z dvema petletnicama ima namreč plače 8000 K, aktivitetne doklade v Gradcu pa 960 K. Sodni uradnik VIII. reda (sodni tajniki ali okrajni sodniki) z jedno petletnico, kakršnih bode 1. oktobra tek. leta večina, ima plače 4000 K, aktivitetne doklade pa po službenem bivališču 480 do 720 K; novoimenovani sodni uradniki VII. reda (svetniki) imeli bi takrat plače po 4800 K, aktivitetne doklade pa 560 do 840 K. Razloček med obema slednjima razredoma znaša torej v plači po 800 K, v aktivitetni dokladi pa vprek po 100 K.

Napredovanje desetih sodnih uradnikov iz VIII. reda v VII. bi torej pri navedenih okolištinah sedaj veljalo v plači 8000 K, v aktivitetni dokladi pa 1000 K, skupaj 9000 K ali za celih 40 K več nego dotični letni prejemki jednega dosluženega svetnika pri višjem deželnem sodišču! Poslovanje pri višjih dežel. sodiščih se je silno zmanjšalo, odkar je prišel novi civilnopravdni red v pravi tir. Pri vseh imenovanih sodiščih se je več mest že opustilo, med njimi dvoje pri višjem sodišči v Gradcu; v

Pragi se jih je znova nekaj opustilo, — ali ne bi se lahko tudi v Gradcu?

Pri graškem nadsodišču bodo imeli višji svetniki 1. oktobra t. l. službenih let: jeden čez 45, jeden čez 43, jeden krog 41 in jeden dobrih 40; upati je toraj, da do takrat vsaj večina le teh opusti aktivno službovanje. Ako se odšteje jedno mesto, ki odpade še vsled prej omenjenega sistemizovanja višjih svetnikov pri zbornih sodiščih I. stopinje, ostanejo vendar še tri mesta, od katerih naj se primerni del opusti za jednako sistemizovanje novih mest VII. reda v graškem okolišu, kakor se je v praškem že zgodilo.

Dovolj so že dokazovali, da je napredovanje sodnih uradnikov do VII. reda v graškem nadsodnem okolišu dosti slabše, nego drugod in tudi slabše, nego v praskem okolišu. Posebno se je preračunilo, da je le malo omenjenih uradnikov v praškem nadsodnem okolišu z več službenimi leti, nego v graškem, da je njih napredovanje sedaj v prvi 8%, v drugi 3% in da je v prihodnjem desetletji pričakovati napredovanja v okoliši praškega nadsodišča še s 33%, v graškem pa samo s 13%.

Razlika v škodo graškemu okolišu pa se razvidi še iz tega, da bode pri okrožnih sodiščih praškega okoliša, v katerih se sedaj ustanove nova svetniška mesta, razmerje med številom sodnih tajnikov in višjih uradnikov povprečno mnogo bolje, kakor pri okrožnih sodiščih graškega okoliša. Razun deželnega sodišča v Pragi, ki dobi 4 nove svetnike, jih dobi še 11 okrožnih sodišč. Pri vseh teh sodiščih je omenjeno razmerje boljše, nego pri okrožnih sodiščih v Celji in Mariboru; pri sodiščih v Hebu (Eger), Mladi Boleslavi, Litomericah in Pisku bolje, nego pri dež. sodišču v Celovcu; pri le-teh in dalje pri sodiščih v Chrudimu in Kraljevem gradcu bolje, nego pri sodiščih v Novem mestu in Ljubljani; konečno je pri okrožnem sodišču v Mladi Boleslavi to razmerje celo bolje, nego pri okrožnem sodišču v Leobnu, kajti pri obeh je le po dvoje tajnikov, toda v Boleslavi 10, v Leobnu pa 9 višjih uradnikov!

Vse to so okolnosti, ki nižjim sodnim uradnikom v graškem okolišu že več let ovirajo zasluženost in potrebno napredovanje; zato pa je kričečo krivico odpraviti vsaj delno na tak način, kakor se je zgodilo v praškem okolišu, kar je tudi finančnemu ministru lahko, saj ga ne bode stalo niti vinarja. x.
